

Din hørsel – vår sak

Hørselshemmedes Landsforbund (HLF)

Brynsveien 13
Pb 6652 Etterstad
0609 Oslo

Telefon: 22 63 99 00
Telefaks: 22 63 99 01
Tekst-tlf.: 22 63 99 12

E-post: hlf@hlf.no
Org.nr.: 970 205 195
Bankgiro: 8397 05 08816

Helse- og omsorgsdepartementet
Spesialisthelsetjenesteavdelingen
v/Ingunn Aalvik
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Oslo 21.09.06

Endring i folketrygdlovens § 5-10 – Behandling for språk- og taledefekter.

Hørselshemmedes Landsforbund (HLF) er interesseorganisasjonen for landets hørselshemmede. 14,5 prosent eller rundt 600.000 nordmenn har en hørselshemming, og over 45 000 er medlemmer i HLF.

Vi viser til høringsbrev av 16.08.2006: "Høring - endring i folketrygdloven", og ønsker med dette å ta del i denne høringsrunden.

HLF støtter ikke forslaget om å endre folketrygdlovens §5-10 som innebærer at man fjerner dagens refusjonsordning for privatpraktiserende audiopedagoger og logopeder fordi dette vil ramme CI-opererte barn og voksne sterkt.

I denne saken mener HLF at det er av vesentlig betydning å skille mellom behandling og opplæring. Kommuner og fylkeskommuner har ansvar iht opplæringsloven. Det er dette som er bakgrunnen for forslaget om å legge dette over til kommunene, og man peker i den forbindelse både på at dette endringsforslaget vil klargjøre ansvarsforholdene, og at det vil gi økt mulighet for kvalitetssikring av tjenestene.

Refusjonsordningen benyttes av flere grupper hørselshemmede i dag. Nye høreapparatbrukere benytter refusjonsordningen til å få opplæring i bruk av høreapparat og veiledning i de psykososiale aspektene knyttet til høreapparatbruk. Døvblitte får rehabilitering i form av munnnavlesningsopplæring eller opplæring i norsk med tegnstøtte. Denne typen tilbud gis i liten og varierende grad av kommunene i dag, og alle disse brukergruppene vil derfor rammes av endringsforslaget.

En brukergruppe skiller seg likevel ut og vil rammes særlig hardt dersom man fjerner denne refusjonsordningen: mennesker med behov for behandling og opptrening etter en cochlea implantat (CI) operasjon. En audiopedagogs arbeidsoppgaver er i stor grad medisinsk relatert behandling rekvirert av lege, og opptrening for CI-opererte ved hjelp av audiopedagog og evt logoped er avgjørende for å lære å høre med CI, og dermed få maksimal utnyttelse av CI-apparatet.

HLF mener det er svært uheldig å gjøre denne typen endring i tilbudet til CI-opererte, og ønsker i det videre å klargjøre vårt standpunkt i så måte.

1) Oppfølgingstilbudet til CI-opererte barn

Statlig spesialpedagogisk støttesystem (Statped) har i dag en sentral rolle i å gi CI-opererte barn et oppfølgingstilbud. Likevel er det dessverre slik at en del foreldre til CI-opererte barn opplever at dagens tilbud ved Statped ikke dekker barnas oppfølgingsbehov. Disse foreldrene benytter seg av refusjonsordningen.

Når det gjelder oppfølgingstilbudet til CI-opererte barn har statsråden uttrykket behovet for å videreutvikle dagens oppfølgingstilbud til en brukergruppe i endring:

"Direktoratet vil også ta initiativ til et samarbeid med Utdanningsdirektoratet om den pedagogiske oppfølgingen etter CI-operasjoner. Spesielt gjelder dette oppfølgingen av barn" (Skriftlig spørsmål fra Harald T. Nesvik (FrP) til helse- og omsorgsministeren Dokument 15 spørsmål nr. 836 (2005-2006))

Statped hevder imidlertid at de er i gang med å utvikle et tilbud til dem som ønsker talespråklig oppfølging. Likevel mener HLF at inntil Statped gir et tilbud som alle brukerne opplever som godt, vil en fjerning av refusjonsordningen ramme CI-opererte barn.

2) Oppfølgingstilbudet til CI-opererte voksne

Oppfølgingstilbudet til CI-opererte voksne er heller ikke godt nok i dag. HLF har i flere år påpekt behovet et bedre tilbud til mennesker med behov for CI, både ift en økning i operasjonskapasitet, og for å sikre et godt oppfølgingstilbud etter en CI-operasjon.

Statlige myndigheter har den senere tid hatt fokus på CI, og Helseministeren ga i mai i år flere instanser i oppgave å gjennomgå problemstillinger knyttet til oppfølging av CI-opererte:

"Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten har fått i oppdrag å vurdere behandlingseffekt av cochlea-implantat og gjøre en kost/nytte-vurdering i forhold til prioriteringsforskriften, herunder tosidig operasjon. Sosial- og helsedirektoratet har i tildelingsbrevet for 2006 fått i oppdrag å gjennomgå hørselssentralene sitt ansvar for oppfølging av personer som har cochlea-implantater." (ibid)

Statlige myndigheter driver med andre ord et pågående arbeid med å utrede hva som skal til for å gi både CI-opererte barn og voksne et godt oppfølgingstilbud. I denne utredningen ligger det også en kartlegging av hvilket ansvar de ulike aktørene skal ha, og hvordan innholdet i deres oppfølgingstilbud til CI-opererte bør være. Før man fra departementets og direktoratets side har avgjort hvilke instanser som skal ha en rolle i forhold til oppfølgingen av CI-opererte, er det uheldig å gjøre denne endringen i folketrygdloven.

3) En dobling i antall CI-operasjoner

Parallelt med forslaget om å fjerne refusjonsordningen bebuder helseministeren en dobling i antall CI-operasjoner for voksne:

"For voksne er ventetiden fortsatt lang, men det tas sikte på at de regionale helseforetakene bygger ut kapasiteten fra dagens om lag 100 operasjoner til et faglig behovsanslag på om lag 200 operasjoner pr. år. Det gjelder både utrednings-, operasjons- og oppfølgingskapasitet". (ibid).

HLF synes det er gledelig at operasjonskapasiteten øker, men er svært bekymret for at det ikke er et godt oppfølgingstilbud på plass til denne gruppen.

4) Økonomiske konsekvenser av veksten i operasjoner

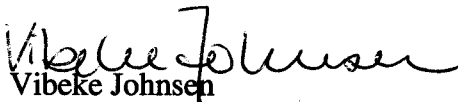
Dagens refusjonsordning sikrer en viss økonomisk fleksibilitet i en periode da CI-operasjonene skal øke. Endringsforslaget som nå er på høring tar utgangspunkt i at refusjonsbeløpet fra i fjor skal brukes som utgangspunkt og fordeles på kommunenes rammebudsjett. Beløpet på 59 millioner tar ikke høyde for den bebudete doblingen i operasjoner. Det er viktig å sikre et korrekt beløp som tar høyde for hva behandling og rehabilitering av voksne CI-opererte faktisk vil koste også etter økningen i operasjonskapasitet.

HLF støtter ikke den foreslåtte endringen i folketrygdloven, da vi mener at den ikke er i samsvar med helseministerens målsetning om å få på plass et godt oppfølgingstilbud til CI-opererte.

Med vennlig hilsen

Hørselshemmedes Landsforbund (HLF)

Knut Magne Ellingsen /s/
Forbundsleder

Vibeke Johnsen
Fagsjef